

коляхъ града, земята са търсяше съкждѣ, къщята са клатяхъ до основаніе, живыѣ оставихъ улицыѣ пусты, но не и мъртвыѣ; азъ ги видѣхъ като вървѣхъ посрѣдъ мрака, видѣхъ блѣдныѣ и навжсены сѣнки обвити въ погребалныѣ имъ плащаницы, видѣхъ ужаса и трепета, видѣхъ страшно предизвѣстіе начертано на неподвижныѣ имъ устны; въ минуваньето си мъртвыѣ пипахъ облеклото ми, погледвахъ ма, показвахъ че ма познаватъ за тѣхенъ другаръ; тѣ въскръснѣхъ за да извѣстятъ на челоуцыѣ че мъртвыѣ въскръсватъ.

— Накъ си прекъснѣ приказката честныйѣ старецъ, и когато послѣ отново заговори гласъѣ му бѣше по слабъ.

— Подиръ нея нощъ азъ отстранихъ отъ себе си сѣка земна мисль, освѣнъ мисльта за служеніето на оногози. Проповѣдиикъ и страненъ обиколихъ и най пустынныѣ мѣста на земята да свидѣтельствувамъ божеството на Исуса и да привождамъ въ оградата му новы прозелиты. Додохъ като вѣтъръ и като вѣтъръ заминувамъ. Въ тѣзи земя, чедо мое, нема вече да са срѣшнемы. Не забравий сегашната минута. Що ли сѣ наслажденіята и великолѣпнѣето на живота? Тѣ съвсѣмъ неразличаватъ отъ мѣлнїята, временны сѣ тържественноститѣ на живота, но свѣтлината на живота блѣсти въ вѣчността на времената, въ нѣдрата на неизмѣримата безпредѣлность.

Подиръ туй думата са обрнѣхъ кѣнъ всеобщыѣ и высокы догмы на безсмъртіето, които утѣшихъ и възвыснѣхъ млади умъ на новопросвѣтеныя, който еще бѣ помраченъ отъ одушителната пара и мракове на затвора, въ който древнїята вѣра бѣ държала заблудената му душа толкози време; развърза са най-подиръ узникъѣт и вдѣхнѣхъ чистата свѣтлина на атмосферата. Голѣма напстпна бѣше дѣйствителната разлика помежду Христїанството на сына на довицата и туй на Олинеа; Христїанството на стареца бѣше по благородно, поусладително, побожественно. Суровата доблестъ на Олинеа заключаваше въ себе си нѣщо като звѣрскость и религіозна нетърпимость, но необходимо за посланіето му; твърдостъта на мъченика са представяше по впечатлителна отъ Христїанската любовь на светеца, защото единъѣтъ възсѣздаваше, раздражняше и вдѣхваше мъжество, а старецъѣтъ лобѣдяваше и умекотяваше. Сърцето на стареца бѣ укротено. Чрезъ любовьта, и божественната тишина бѣ засушила въ него кваса на най земныѣ и грубы страсти като капнъ въ него дѣятельность на герой и кротость на дѣте.

— И сега, рече като станъ, като залѣзе вече слънцето, сега по вечернята мрачкавина трѣба да са упѣтѣхъ кѣмъ императорскїа Римъ.